

VÅR 2021

Össur News

Iceross lade
grunden

Doktor i
ortopedteknik

Möjligheternas
utbildning

Team ÖSSUR

Spjutspetsen inom paraidrott

1971-2021

50

 ÖSSUR
LIFE WITHOUT LIMITATIONS

LIFE WITHOUT LIMITATIONS®

ÖSSUR

Först av allt, vi hoppas *innerligt* att du och dina nära är vid god hälsa när detta nummer av Össur News når dig, och att jul- och nyårshelgen bjöd på en stunds återhämtning. 2020 kommer att vara föremål för diskussioner, analyser och reflektioner utifrån utvecklingen. På samma sätt vill nog många bara lämna det bakom sig.

I skrivande stund vet vi inte om vi haft *möjlighet* att lägga det bakom oss eller om Covid-19 fortfarande har världen i sitt järngrepp. Den slutgiltiga reflektionen och lärdomarna får då dröja. Jag är övertygad om att vi lärt oss mycket redan, både privat och professionellt. Lärdomar som vi kan nyttja och utvecklas av och som kommer ge efterverkningar långt in i framtiden.

För det är genom att dra lärdom och justera kursen som vi utvecklas. Detta har Össur gjort under 50 år – från 1971 när Össur Kristinsson uppfann Iceross-linern till där vi är idag. Tack vare företagets förmåga att snabbt justera kursen, har vi kunnat försätta segla framåt. I detta nummer vill vi ta er med på några av de etapper och milstolpar som varit avgörande.

Vi kommer att se tillbaka på hur Össur "föddes" i de nordiska länderna och hur branschen såg ut då. Hur blir man egentligen ortopedingenjör och vad betyder det att vi idag har både doktorer och professorer inom ortopedteknik? Vad har Team Össur inneburit för branschen och hälso- och

sjukvården i stort? Har bilden av amputerade ändrats på dessa 50 år? Ja, detta och mycket mer vill vi dela med oss av.

Vi har haft anledning att både värdera och utvärdera vår existens utifrån den situation pandemin försatt oss i. Vår bransch är en viktig del av hälso- och sjukvården, vilket kommer att ställa krav på oss som vi behöver leva upp till. Det finns många sätt för oss att kunna hjälpa till att ge era användare möjlighet att leva ett liv utan begränsningar. Stort tack till er för att ni har gett oss möjlighet att mötas och ge support via helt nya forum under Covid-19-tiden. Tillsammans har vi tagit ett stort steg, inte bara i Össurs utan även branschens historia. Det ska vi vara stolta över.

Vi hoppas kunna erbjuda en god lässtund, oavsett hur världen utanför ser ut. Låt oss minnas och se tillbaka på den imponerande resa som både Össur och branschen har gjort under de senaste 50 åren, en resa som varit omöjlig utan er och ert stora kunnande.

Trevlig läsning och var rädda om er!

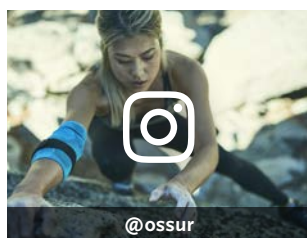
Johanna Östergren
Managing Director Össur Nordic

Innehåll

På gång	4
i-Limb Quantum Titanium	5
Ortopedteknikens utveckling	6
Iceross lade grunden	8
Össur 50 år	10
Milstolpar	12
Caroline Djupsjö	14
Doktor i ortopedteknik	17
Team Össur	18
Fenomenet pandemi	20
Vikten av anpassning	22
Utbildningsguiden	24
På besök i Mexiko	26

Håll er uppdaterade!

Össur News produceras av Glory Days på uppdrag av Össur Nordic.

Ansvarig utgivare & projektledare Össur: Johanna Östergren **Redaktör och produktionsledare:** Pål Johansson
Art Director: Love Eneroth **Skribenter:** Mimmi Bladini, Karolina Arenhäll, Niklas Simonsson, Jessica Widing De
Los Santos & Pål Johansson **Foto (om inget annat anges):** Össur Nordic **Illustrationer:** Love Eneroth

Redaktionen reserverar sig för eventuella tryckfel och ändringar. Citera oss gärna, men ange källan.

Våra registrerade varumärken är

Miami J®, i-Limb®, RHEO KNEE®, PROPRIO FOOT®, Rebound®, Unity®, Pro-Flex®, Seal-In®-liners
och Unloader One®

Össur Nordic

Besöksadress

Kistagången 12 • 164 40 Kista

Postadress

Box 7080 • SE-164 07 Kista

info@ossur.com

+46 (0)18 18 22 00

På gång

Tillökning i familjen Rebound

Rebound® Post-Op Elbow är en armbågsort som kombinerar intuitiva funktioner med en design som syftar till att förbättra tiden efter en armbågsoperation. Den nya familjemedlemmen är den lättaste i sitt slag och det är en av anledningarna till att Rebound® Post-Op Elbow är extra bekväm för användaren. Dessutom har den remmar som sitter på plats och tydligt markerade delar där användaren själv ska kunna justera skyddet för ytterligare support. Som pricken över i har Rebound® Post-Op Elbow universell passform för både höger och vänster armbåge.

Vid det här laget har många av oss vant sig vid att jobba hemifrån. Att ha digitala veckoavstämningar, konferenser och kundmöten är inte längre något nytt, och troligtvis kommer vi att fortsätta mötas på olika digitala plattformar även efter det att pandemins svallvågor lagt sig. Vi har listat tre populära plattformar som (oftast) fungerar bra för digitala möten i olika former.

ZOOM

En av de mest populära plattformarna för digitala möten. Funktionerna på företagsnivå inkluderar upp till 200 mötesdeltagare och obegränsad molnlagring.

GOOGLE MEET

Lättanvänd plattform och utformad kring schemalagda videomöten. Meet är anpassat för företag och perfekt för dig som använder Googles mailtjänst inom organisationen.

TEAMS

För dig som har Office 365 på jobbet fungerar Microsofts digitala mötestjänst Teams ypperligt för samarbete över nätet.

ACL Expert Consensus Conference

Lördagen den 24 april hålls årets ACL Expert Consensus Conference i Stockholm. Under dagen kommer ledande ortoped-specialister behandla ämnet främre korsbandsskador. Deltagarna är specialister från Norden, och även en världsledande specialist från USA. Man kommer att belysa, undersöka och diskutera nuvarande brister för framgångsrika ACL-rekonstruktioner och även föreslå kliniska protokoll för effektiv behandling av ACL-skador med ett dynamiskt stöd. Om konferensen hålls fysiskt eller digitalt får tiden utvisa.

i-Limb Quantum

– nu ännu starkare

Sedan i-Limb Quantum såg dagens ljus 2015 har den legat i framkant bland världens protes händer. I september 2020 släpptes en uppdaterad version, i-Limb Quantum Titanium, som ytterligare stärker handen som Össurs flaggskepp bland multi-artikulerande protes händer.

Text: Niklas Simonsson | Foto: Össur

Tidigare har i-Limbs fingrar funnits i titan som tillval. Med den nya uppdateringen så är titan nu standard. Jämfört med de tidigare standardfingrarna, ger fingrarna i titan en ökad statisk bärförmåga på 50 procent, från 24 till 36 kilo. Patienter som väljer i-Limb Quantum Titanium får alltså en bättre hand med längre livslängd till oförändrad prisbild. En riktig win-win-situation.

– Vi har även gjort tekniska uppdateringar såsom förbättringar på växellåda och fingrarnas drivrem och har redan mottagit positiv feedback om att den senaste versionen fungerar ännu lite bättre jämfört med den förra. En fjärdedel av samtliga i-Limb-reparationer berodde på trasiga fingrar, så genom att göra titan till standard, tror vi oss kunna spara in på servicetillfällena. Detta skapar även bättre hållbarhet och färre reparationstillfällen för patienten, vilket är det viktigaste, säger Lilian van Eijndhoven, Product Marketing Manager för Össur North Europe.

– Vi ger även användaren möjlighet

“Förbättrad rörlighet kräver förstås lite mer träning från användarens sida, men i slutändan brukar det oftast vara mödan värt”.

att styra handen via en mobilapp. Protesen i-Limb Quantum har 24 förprogrammerade och 12 individuellt anpassningsbara grepp. Allt för att kunna skapa olika alternativ för olika önskemål, berättar Lilian van Eijndhoven.

– Möjligheten att kunna röra de fem fingrarna individuellt gör också stor skillnad i användarens vardag där utmaningarna alltid är enorma. Förbättrad rörlighet kräver förstås lite mer träning från användarens sida, men i slutändan brukar det oftast vara mödan värt, fortsätter Lilian.

i-Limb Quantum Titanium är, med sin hypermoderna design, väldigt

iögonfallande och drar till sig mycket blickar. Dess futuristiska utseende är svårslaget på marknaden, och även om de flesta patienter väljer någon av de fyra handskalternativen för att täcka handen, tycker vissa att den är häftig nog att visa upp och väljer istället en transparent handske.

– Den är verkligen superhäftig, och många gillar Robocop-handen. Men som sagt, viktigast är förstås hur användaren upplever protesens och hur protesens fungerar praktiskt, betonar Lilian van Eijndhoven.

De senaste åren har allt fler multi-artikulerande protes händer dykt upp på marknaden, konkurrenter till Össurs i-Limb-händer. Det flåset i nacken menar Lilian är både hälsosamt och delvis nödvändigt för att vara på tårna och hela tiden fokusera framåt på kontinuerliga utvecklingar. Lilian van Eijndhoven berättar att i just detta nu utvecklas nästa generations protes hand för planerad lansering 2022, ett för tillfället sekretessbelagt utvecklingsprojekt som vi hoppas kunna få ta del av inom en snar framtid. ♦♦

50år

av ortopedteknik

Från trästyltor till intelligenta knäleder – att ortopedtekniken har gått framåt råder det ingen tvekan om. Följ med på en tidsresa från 80-talet fram till idag.

Text: Karolina Arenhäll | Foto: Össur

6

Det är omöjligt att göra en återblick på ortopedteknikens senaste femtio år utan att nämna sextio- och sjuttioalet. Det är nämligen under dessa år som svenska staten går in och stöttar med miljoner i forskningsanslag och ser till att hjälpmedel blir gratis för var man. Plötsligt finns möjligheterna för även privata aktörer att satsa på området. Likaså skriver Bertil Allard i sin bok *Svensk Ortopedteknik under 100 år* att det är på slutet av 70-talet som neoprenets värmande egenskaper upptäcks och används till ortoser. Detta sker ungefär samtidigt som knä- och idrottsbandagen utvecklas och som idrottsmedicin blir en egen specialitet.

Överlag är det just upptäckten av nya material som har drivit ortopedtekniken framåt. Hoppas vi fram ytterligare ett decennium, till slutet av 80- och början av 90-talet, läggs grunden till hur hjälpmedlen ser ut idag. Då slog nämligen

“Det finns ett före och ett efter, idag använder man liners i hela världen.”

kolfiber, silikon och glasfiber igenom och gjorde det möjligt att skapa lättare och mer följsamma ortoser och proteser, samtidigt som komforten ökade.

På 80-talet lanseras den första kolfiberfoten av Flex-Foot, Allard skriver i sin bok att den får flera efterföljare och att särskilt Paralympics bidrar till att nyttjandet av tekniken dras till sin spets. Det är också under 80-talet som protesssystem för barn på allvar börjar utvecklas.

Silikonlinern Iceross patenteras av Össur Kristinsson 1986 och revolutionerar

då sättet vi använder proteser.

– Det var en suverän produkt, det förstod alla som jobbat med proteser. Den gjorde protesbärandet bekvämare och skapade en bättre stumpform. Det finns ett före och ett efter, idag använder man liners i hela världen. Jag skulle säga att det är den mest revolutionerade produkten som kom på 90-talet, säger Yvonne Meyer, tidigare VD på Össur Nordic.

Under nittioalet lyckas man för första gången skapa en tredimensionell gånganalys och kan därmed objektivt mäta patientens gång, vilket Allard skriver hade en enorm betydelse för den fortsatta utvecklingen.

En annan revolutionerande nyhet som kommer under 90-talet är den svenska uppfinningen Total Knee. Till skillnad från dåtidens knäproteser hade Total Knee en 7-axlad led som både fungerade stötdämpande och som såg till att knäet klarade av att hålla sig rakt vid hälisättningen. Bakom uppfinningen

Össur Kristinnsson demonstrerar silikonlinern Iceross.

står Finn Gramnäs som egentligen hade ett helt annat jobb men som var fast besluten att hitta en bättre proteslösning åt dottern Lisa Gramnäs.

– Precis som med Iceross krävde uppfinningen att det fanns något mer bakom. Finn la all sin energi på det här, just eftersom det var till hans dotter. Jag är stolt över att vi fick vara med så tidigt och kunde stötta, säger Meyer som också var involverad i utvecklingen av nyheten The Pin, en steglös snabbkoppling som användes tillsammans med Iceross.

Vid millennieskiftet börjar de första stegen tas mot smartare proteser, ICEX-tekniken som gör det möjligt att tillverka en permanent proteshylsa direkt på den preparerade stumpen är ett av de första exemplen. Med Otto Bocks C-leg tas det första steget mot mikroprocessorstyrda knäleder och när så Össur lanserar sin Bionic Line med Power Knee är aktiva knäleder plötsligt en realitet. Med hjälp av sensorer kan

protesknäet nu känna av såväl gånghastighet som belastning.

År 2006 kommer nästa genombrott: forskaren Todd Kuiken tillverkar den första tankestyrda armprotesen. Med hjälp av elektroder och muskelnerverna i lemman reagerar armprotesen precis som en "vanlig" arm. År 2013 lyckas Max Ortiz Catalan och Rickard Brånemark koppla ihop en handprotes direkt med hjärnans nervsystem – för patienten innebär det att han nu styrde både sina händer på samma sätt.

Idag är det mer regeln än undantag att armproteserna har olika typer av AI integrerat i sig. Numera kan du kontrollera och ändra inställningar för protesen direkt i en applikation i din telefon.

Framtiden då? Det enda man hittills inte lyckats få proteser att klara av är att hantera känslen. Det i kombination med proteser som är helt eller delvis gjorda av patientens celler spås ligga för framtiden, idag har man redan lyckats skriva ut brosk i 3D-skrivare. ••

Iceross

la grunden för Össur

Iceross revolutionerade hela den ortopedtekniska branschen. Men att Iceross skulle bli en succé eller ens komma i produktion, var långt ifrån en självklarhet. Vi har träffat Yvonne Meyer som i högsta grad bidrog till succén.

Text: Karolina Arenhäll | Foto: Össur

Idag kan det vara svårt att tänka sig proteser utan liners, men faktum är att det första patentet för Össurs silikonliners togs så sent som 1986. Tekniken att använda silikon i protesliners utvecklades på Island och kom till Sverige i slutet av 70-talet. Svårigheten var att hitta rätt mix av komfort och hållfasthet.

Den som till slut landade rätt var ortopedingenjören Össur Kristinsson, själv protesbärare och ytterst missnöjd med kontakten mellan stump och proteshylsa. En utmaning med att använda protes utan liner är att få stumpen hela vägen ner i proteshylsan. Och dålig passform ger per automatik stora slitningar på stumpen, t.ex. pumpning i varje steg, vilket lätt blir till en smärtsam upplevelse.

– Han var en sann uppfinnare och han var kompromisslös. Han kunde inte förstå varför ingen redan hade löst problemet. Sedan var han tillräckligt innovativ och envis för att kunna lösa det, säger Yvonne Meyer, tidigare VD för Össur Nordic.

När Kristinsson till slut hittade rätt silikonblandning hade Yvonne redan känt honom i många år. Islänningen Kristinsson hade nämligen arbetat i Sverige och då bland annat med Yvannes far, Gunnar Holmgren, som också han var ortopedingenjör.

Össur jobbade med dubbelarmeringar i botten av silikonlinern och lyckades efter många om och men ta fram en standardprodukt och teknik som fungerade. Bo Klasson, dåvarande verksamhetschef på Norrbackainstitutet, gjorde därefter den teoretiska beskrivningen så att Iceross kunde patenteras.

Till att börja med fanns Iceross bara i tre storlekar och formarna som användes var dyra att få fram. Dessutom möttes den nya produkten av stor skepticism. Yvonne Meyer, som vid den tiden var delägare i och VD på Pi Medical AB, fick världsrikt att sälja produkten och hon berättar att det var långt ifrån enkelt.

– Det här var inte bara en ny produkt, det var en helt ny teknik. Vi fick vända oss till utvalda ortopedingenjörer som vågade tänka nytt, s.k. "early adopters", och vinna över dem en efter en. Jag minns när vi visade Iceross för första gången i USA och en av våra kontakter där tittar på mig och säger: "But Yvonne, do you *really* think I want to pay for a rubber bag?". Och jag svarade "Yes", säger hon och skrattar. För när de väl förstätt tekniken, insåg de att det var ett helt suveränt koncept för protesbäraren, både bekvämare och smidigare, i synnerhet eftersom man slapp upphängningen av protesen med rem, oftast en s.k. PTB-rem.

"But Yvonne, do you really think I want to pay for a rubber bag."

När förstod ni att ni hade lyckats?

– Det finns ingen sådan tidpunkt, det hände absolut inte över en natt utan vi fick verkligen jobba för det. Alla länder har olika regler för vad som krävs för att man ska få sälja hjälpmedelsprodukter, så det var en lång resa. Mycket handlade om att vi orkade göra jobbet med att resa runt och lära ut tekniken och att Össur orkade med sin produktion trots många reklamationer i början.

Yvonne fortsätter:

– Men en tydlig vändpunkt var när man började använda Iceross direkt efter amputation och såg att Iceross-linern gjorde så att stumpen både läkte fortare och fick en mycket bättre stumpform. Jag minns att vi hade som mål att 20 % av de underbensamputerade som bar protes skulle använda vår produkt. Idag är siffrorna de omvända.

Hon berättar att Iceross lade grunden för vad företaget Össur står för idag – ett kvitto på kvalitet och innovation.

Iceross var den mest revolutionerande produkten som kom under 90-talet inom den ortopedtekniska branschen. Man skulle kunna jämföra det med elektroniken och de artificiella, intelligenta tekniklösningar som presenterats på senare tid. Och just eftersom Össur inte bara fokuserade på försäljning utan även lärde ut en teknik i samband med produktlanseringen, byggde den också kvalitetskänslan kring varumärket Össur. Den banade väg för allt annat.

– Jag är stolt över att ha fått vara del av de produkter som varit så avgörande för den ortopedtekniska branschen de senaste decennierna, produkter som Iceross, The Pin och Total Knee. Jag är dock lika stolt över att vi redan då hade en organisation där alla gavs möjlighet att utvecklas och där alla drevs av att ständigt göra det allra bästa för patienten, säger Yvonne Meyer. ..

ICEROSS

När Iceross introducerades för drygt 30 år sedan innebar det ett viktigt genombrott inom protestekniken. Silikon blev ett nyckelord inom protesinnovation och ledde till vidareutveckling av suspensionssystem och hydrostatisk hylsteknik. Än idag är Össur en sann pionjär som ligger i frontlinjen inom ortopedisk design och funktion. Iceross står för Icelandic Roll-On Silicone Socket. Den första Iceross-linern lanserades 1986 och utvecklades av Össur Kristinsson, som själv är utbildad ortopedingenjör och protesbrukare.

Össur Kristinsson →

Värdegrunden

– nyckeln till framgången

24 år – så länge har Jón Sigurðsson axlat manteln som VD på Össur. Det har varit en historisk resa – från 38 anställda till dagens 4 000 medarbetare världen över. Men filosofin har alltid varit densamma, och något som Jón aldrig skulle tumma på.

Text: Jessica Widing De Los Santos | Foto: Össur

1996 tillträdde Jón Sigurðsson posten som VD på Össur – han bodde då i New York där han jobbade med att hjälpa isländska företag att etablera sig på den amerikanska marknaden. Jón var i sluttampen av sitt uppdrag i USA när erbjudandet om VD-positionen på Össur kom upp på tapeten.

– Jag hade kommit i kontakt med Össur tidigare och blev ombedd att hjälpa dem hitta någon som kunde leda företaget. Efter ett litet tag föreslog den dåvarande ordföranden att jag skulle åta mig uppdraget permanent. Så blev det, och jag flyttade tillbaka till Island, säger Jón.

Vad han inte visste då var att det skulle bli ett åtagande som skulle vara i över 24 år. När Jón tillträdde som VD tillverkade Össur en enda produkt, och de hade inga distributionskanaler.

– Vi var tvungna att utöka vårt sortiment – börja sälja flera olika produkter och dessutom få till distributionen för att överleva.

Sagt och gjort – när distributionen väl var på banan bestämde de sig för att börsnotera företaget, och 1999 tog de klivet in på den isländska börsen. Det blev en omvälvande period, ett generationsskifte – en övergång från familjeföretag till aktiebolag. Men det var en nödvändighet för att kunna växa till det stora företag Össur är idag,

“Sättet vi hade jobbat på ändrades monumentalt.”

något som grundaren Össur Kristinsson hade full förståelse för.

– Sättet vi hade jobbat på ändrades monumentalt. Det blev en helt annan struktur än vi haft tidigare, och den strukturen var också nyckeln till vår framgång.

Sedan dess har Össur förvärvat närmare 50 olika företag. Ambitionsnivån har alltid varit hög, och Jóns plan var hela tiden att Össur skulle växa.

– Jag sa till Petur, vår dåvarande ordförande, att om inte Össur är det största industriföretaget på Island om några år så har vi misslyckats. Petur bara skakade på huvudet, skrattar Jón.

Trots den snabba tillväxten och det stora antal förvärv som Össur gjort under åren, så har själen i företaget överlevt. De olika företagen har bidragit på olika sätt och hjälpt Össur på vägen. Flex-Foot bidrog till exempel inte bara med bokföringsprogram, utan även

med dagens ovärderliga slogan ”Life without limitations”, som genomsyrar hela organisationen.

– Vår filosofi, och värdegrunden, som hela Össur vilar på är just detta – att ingenting är omöjligt. Jag hade lyxen att komma in tidigt i företaget och skapa en kultur från grunden. Det är ovanligt. Det är våra värderingar som har hjälpt oss genom IT-kraschen, finanskrisen och det är också det som kommer hjälpa oss igenom coronakrisen. Det må vara en enkel filosofi – men den håller oss på rätt väg.

Listan över människor som Jón har träffat, och imponerats av, under årens lopp kan göras lång. Men några som alltid stannar kvar i hans tankar är användarna.

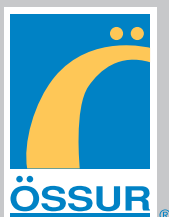
– De har en förmåga att vända de mest hopplösa situationer till framgång. Hade jag kunnat få bara en promille av deras prestationsförmåga hade jag tagit den, alla dagar i veckan.

Något Jón har tagit med sig är att man alltid ska jobba med personer man litar på. Och att aldrig någonsin tumma på värdegrunden.

– Det har hänt att jag har jobbat med superduktiga personer, men som inte har delat samma filosofi som jag – det slutar aldrig bra. Välj de som kan skriva under på den värdegrunden som finns i företaget. Det, och våra användare – det är det viktigaste. ♦♦

50år

utan begränsningar

1971

Össur grundas i Reykjavík av ortopedingenjören Össur Kristinsson i samarbete med flera isländska organisationer för personer med funktionsvariation.

1986

Silikonhylsan Iceross blir företagets första produkt som beviljas patent.

1999

Össur börsintroduceras på Island.

2000

Össur förvärvar företagen Flex-Foot Inc, Pi Medical AB, Karlsson & Bergström AB och Century XXII Innovations Inc och blir med detta världens näst största protesstillverkare.

Rheo Knee lanseras 2004

2003

Det amerikanska Generation II Orthotics, skapare av den världsledande knäortosen "The Unloader", blir en del av Össur. Företaget lanserar dessutom den revolutionerande linern Iceross Seal-In samt fotortosen AFO Dynamic – en produkt som markerar startpunkten för företagets intåg på ortosmarknaden.

2004

Knäprotesen Rheo Knee lanseras och blir den första produkten med bionisk teknologi.

2005

Strategiska förvärv av bland annat det amerikanska bolaget Royce Medical förstärker Össurs position och produktutbud ytterligare på ortosmarknaden.

Power Knee lanseras

2006

Össur gör sitt intåg i Asien genom öppnandet av ett kontor i kinesiska Shanghai. Samma år förvärvas Gibaud, ett franskt företag specialiserat på design, produktion och distribution av produkter för icke-invasiv ortopedi. Företaget lanserar dessutom två banbrytande bionic-produkter. ProPrio Foot, som är världens första smarta fotprotes, och Power Knee, världens första motordrivna knäprotes. Som pricken över i:et utses Össur till en av årets teknikpionjärer vid World Economic Forum.

2007

Össurs vicepresident för forskning och innovation, Dr. Hilmar Janusson, utnämns av Business Week till en av världens tio bästa framtidsdesigners. Detta år får även Jón Sigurðsson och Hjörleifur Pálsson motta pris för bästa IR-support. Studier från Mayo-kliniken visar att produkterna Miami J och Philadelphia är överlägsna vad gäller immobilisering och tryckminskning.

2008

Atleterna i Team Össur deltar i de paralympiska spelen i Peking – med stor framgång. Samma år tilldelas Össur Charles D. Siegal President's Award av Disability Rights Legal Center.

2009

Nu är det dags för nästa börs-lansering, denna gång vid NASDAQ OMX Copenhagen Stock Exchange.

2011

Den andra generationen av Power Knee ser dagens ljus. Össur vinner dessutom två prestigefyllda produktdesignutmärkelser, då såväl ProPrio Foot och Rebound Air Walker prisas vid Red Dot Design Awards.

2012

Världens första kompletta bioniska ben, Symbionic Leg, lanseras. Vid sommarolympiaden i London blir Oscar Pistorius den första amputerade att tävla vid ett olympiskt spel. Team Össur kammar hem hela 21 medaljer vid det efterföljande Paralympics.

2013

VD Jón Sigurðsson utses till en av de 20 "Största affärstänkarna" i Norden. Bland de nya produkterna som lanseras återfinns bland annat löpfötterna Cheetah Xtreme och Cheetah Xtend, som utvecklats i samarbete med Nike.

2014

Rebound Cartilage blir den första Functional Healing-produkt att introduceras på marknaden. Össur undertecknar FN:s konvention för kvinnors egenmakt och företagets logotyp uppdateras. Samma år lanseras dessutom den tredje generationen av Rheo Knee. Världsrekordhållaren Alan Oliveira, Richard Browne Jr och Markus Rehm förstärker Team Össur.

2015

Unloader-familjen utökas med Unloader FIT och man lanserar Rebound PCL, världens första dynamiska ortos. Tankestyrd protes introduceras vid Össur Capital Markets Day och Össur-ambassadör Jami Marseilles blir den första amputerade kvinna att fullborda ett maraton.

2016

Brittiska Touch Bionics och tyska Medi Prosthetics blir en del av Össur. Ortosen Rebound PCL vinner utmärkelse för innovation inom rehabilitering. Vid Paralympics i Rio står Team Össur i rampljuset med 26 medaljer, tre världs- och sex paralympiska rekord. Össur lanserar också #MyWinningMoment – företagets första online-tävling som uppmärksammar mobilitet bland amputerade.

2019

Fler än 25 produkter lanseras och flera uppdateras. Rheo Knee XC vinner två designpris och Össurs globala kampanj "Life Without Limitations" introduceras. Företaget sluter även avtal med Alfred Mann Foundation om ökad forskning kring tankestyrda proteser samt blir partner till Danmarks Paralympiska Kommitté.

2020

Össur donerar utrustning och arbete till Islands hälsomyndighet under Covid-krisen. Össur Mexiko uppmärksammas som en av de säkraste arbetsplatserna under pandemin. Företaget skriver ett nytt utvecklingsavtal med Nike för en ny generation löparsulor för Cheetah. Ambassadören Andrea Lanfri bestiger Mont Blanc.

Slingshot
Contrast

by Carro
Dipsy

-142-

Vertically Laminated Wood Core
Slingshot Fusion Kicktail
Carbon Reinforced Inserts
Ballistic Resin

Carro Djupsjö

om drömmar, ligamentskador och jämställdhet

Caroline Djupsjö tillhör världseliten i wakeboard och har tävlat för det svenska landslaget sedan 2008. Hon har en lång meritlista, men vägen har kantats av korsbandsskador och mycket rehabilitering. Och en ständig kamp om rätten att få utöva sin sport på samma villkor som sina manliga kollegor.

Text: Mimmi Bladini | Foto: Constanza Scaglia & Ricardo Cabrera

När vi når Caroline, eller Carro som hon oftast kallas, har hon just kommit tillbaka ifrån förmiddagsträningen i North Carolina. Brunbränd och glad vinkar hon genom skärmen. Men hur fungerar det egentligen att vara professionell wakeboardåkare mitt i en pandemi?

– Vi har haft många inställda event. Men eftersom wakeboard är en sport där man kan tävla digitalt så har vi haft videotävlingar. Det innebär att man tävlar från sin hemmaarena och skickar in en film på sina bästa tricks. Det blir ett väldigt annorlunda sätt att tävla eftersom man får flera försök och slipper rädslan för att ha en dålig dag.

Carro har åkt wakeboard i 16 år. Det började som en hobby tillsammans med hennes pappa, men blev snabbt mycket mer än så. Efter studenten flyttade hon till Florida och började satsningen som professionell wakeboardåkare. Sedan dess har hon bott på många olika platser i världen, och oftast är det vädret som avgör var.

– Jag har bott i Florida, Spanien, Thailand och nu North Carolina. Jag älskar Sverige men tyvärr är det lite för kallt i vattnet även på somrarna vilket gör det svårare om man vill satsa.

Trots framgångssagan har vägen inte varit spikrak. I juni 2019 drog Carro av korsbandet och skadade menisken. Ett tungt besked eftersom det vara andra gången i karriären som korsbandet rök. Efter lång och intensiv rehabilitering är hon nu tillbaka, men det var ingen enkel match.

– Det tog tio månader på gym och rehab innan jag kunde ställa mig på brädan igen. Det var en

“Den har blivit som en självförtroendeboost för mig. När jag har den (CTI) på mig vågar jag köra på som vanligt.”

tuff period både fysiskt och mentalt, men med hjälp av personer runtomkring mig som tränare, fysioterapeuter och min idrottspsykolog fick jag hjälp att fokusera på nuet och inte tänka katastroftankar. Rehabiliteringen är så lång att man hinner gå igenom många stadier. Det är en blandning av tvivel, hopp och total hopplöshet. För mig har det hjälpt att ta ett steg i taget och inte tänka för mycket på framtiden.

Wakeboarden var hela Carros identitet, i alla fall när hon skadade sig första gången. Vem var hon utan sin sport? En identitetskris som var svårare att tackla än hon anat.

– Jag mädde otroligt dåligt. Men nu i efterhand är jag faktiskt tacksam för mina skador. Jag fick utveckla en identitet utanför min sport. Jag började plugga och fundera på andra saker i livet som ger mig glädje. Om jag hade hört mig själv säga det här då, hade jag tyckt jag var knäpp, men med facit i hand så har det varit en viktig del av min resa.

För att få tillbaka självförtroendet och lita på sin kropp har Carro haft stor hjälp av sin CTI; en knäortos av kolfiber som är så lätt att man >>

nästan inte känner av den. Ortosen stabiliserar knät och räddar det från vridningar som skulle kunna orsaka skada.

– Den har blivit som en självfötroendeboost för mig. När jag har den på mig vågar jag köra på som vanligt. Och för mig som utövar en Extremsport så är det skönt att ha på den så fort jag tränar eller tävlar.

Trots ligamentsskador och en pågående pandemi har det varit ett lyckat 2020. På VM i USA tidigare i år lyckades Carro kamma hem dubbla medaljer. Dessutom gick världens första kvinnliga proffstävling av stapeln, en tävling som inte kom en sekund försent om man frågar Carro.

– Som i de flesta sporter har kvinnlig wakeboard fått ta ett steg tillbaka och räknas som mindre värt. Det kan märkas tydligt när jag diskuterar sponsring. Ber jag om lika lön som mina manliga kollegor har vissa företag viftat bort frågan med argumentet "det är inte samma sak".

Carro berättar att många sponsorer fortfarande tycker att det är en självklarhet med löneskillnader mellan könen. Men på bara fem år har det skett en positiv utveckling där lika pris-pengar är det största beviset.

– Det har sett så dumt ut förut när en kille har fått en check på tio gånger mer än den kvinnliga vinnaren. Det

sänder ut fel signaler till alla, speciellt barn och unga tjejer. Att männens prestation räknas högre. Men för två år sedan införde surfing jämna pris-pengar och jag tror det har smittat av sig på wakeboarden. Att kvinnlig sport har fått ta mer plats i media generellt tror jag också varit avgörande. Det blir tydligt att det finns ett stort intresse även för oss.

För att fortsätta göra branschen mer jämställd tror Carro att det viktigaste är att våga bryta normer och säga ifrån på de plattformar man har.

– Jag vill gärna tänka att en liten del av anledningen till att vi har en kvinnlig proffstävling nu, är för att vi kvinnor drivit det på sociala medier. Nu håller det på att ske en förändring och vi uppskattar allt som händer, men får inte nöja oss. För mig är det till exempel inte bara tävlingar och priser som är målet, utan att driva sporten framåt genom att satsa mot trick som ingen kvinna klarat tidigare och på så vis bli en inspirationskälla för andra.

FAKTA OM CARRO

Namn: Caroline Djupsjö
Född: 1991
Från: Stockholm
Bor: North Carolina
Yrke: Wakeboardproffs

Meriter i urval
Första europeiska kvinnan i världen som klarade dubbelvolt (2015).

VM: Silver & brons (2020).

EM-guld: Totalt 6.

SM-guld: En hel drös.

Vad vill du säga till de tjejer som kämpar med sport i en mansdominerad bransch?

– Visa dem vart skåpet ska stå. Det handlar inte om att man som tjej ska förändra sig för att passa sin idrott, utan att idrotten ska förändra sig för att passa alla. Du får ta plats, punkt. ♦♦

Doktor

i ortopedteknik

Nyligen blev Nerrolyn Ramstrand Europas första professor i ortopedteknik. Magnus Lilja var dock bland de första doktorerna inom fältet i och med sin disputation redan 1998. Den öppnade fältet inom ortopedteknik på ett sätt som märks än idag.

Text: Niklas Simonsson | Foto: Privat

Att ortopedtekniken blivit accepterad, kommit in i det vetenskapliga finrummet och därifrån kunnat vidareutveckla produkter och metoder – den effekten tycker Magnus Lilja är mest påtaglig efter sin doktorand.

– Titeln betydde nog mer för branschen än mig personligen. Vi klev in i det akademiska rummet och har tack vare det fått en helt annan klinisk ansats i utvecklingen. En vetenskaplig grund för vårt arbete helt enkelt, säger Magnus Lilja.

Vid tiden för sitt doktorerande var han lärare på Hälsohögskolan i Jönköping. Området var amputerade personer med benprotes och doktorandarbetet tog sex år att slutföra. Som varande en av pionjerna tog processen lång tid, eftersom Magnus själv fick plöja sig fram från start till mål.

– Det finns både för- och nackdelar med att vara bland de första. Det fanns inga självklara riktlinjer. Samtidigt gav det mig större möjligheter att tänka fritt och gav en positiv press att vara grundlig genom hela arbetet, berättar Magnus.

2003 påbörjade Magnus Lilja sin

yrkesbana inom Össur, där han idag är Clinical Manager på Össur Scandinavia. Hans uppgift är att stödja koncernens ortopedtekniska företag så att de kan arbeta utifrån kliniska riktlinjer och vidareutbilda, för att ständigt förbättra klinikernas egna arbeten.

– Össur är världsledande, vi strävar efter att ligga i framkant hela tiden.

Det är enormt sporrande för oss.

Dessutom har vi ägare som satsar långsiktigt och vet att bra klinisk service är viktigt. I slutändan ska vi trots allt leverera en bra lösning till patienten. Tänka långsiktigt är en nyckel i vårt arbete, menar Magnus.

All klinisk forskning är pågående, där nya steg ständigt tas. Därför var det naturligt att branschen nyligen kunde välkomna sin första, och hittills enda, professor i ortopedteknik i Europa. Ett framsteg som Magnus givetvis ser oerhört positivt på.

– Det är så stort och glädjande, Nerrolyn Ramstrand sitter inte bara på mycket kunskap utan är också väldigt drivande. Det är otroligt värdefullt för vår profession att vi nu har fått en professor i ortopedteknik och jag är övertygad om att hon kommer att lösa våra väntande utmaningar med den äran, säger Magnus Lilja. ♦♦

Team Össur

– spjutspetsen inom paraidrott

Team Össur, ibland kallat företagets Formel 1-team, består av ett fåtal idrottare från parasportens yttersta elit. Dessa testförare är delvis inblandade vid provning av nya Össur-prototyper och inspirerar människor världen över.

Text: Niklas Simonsson | Foto: Össur

Kriterierna för att upptas i Team Össur är medvetet väldigt högt ställda. Parasportarna behöver tävla på EM- eller olympisk nivå för att ens vara aktuella.

Helst vara rankade topp 5 i världen för idrottsdisciplinen i fråga. Atleterna ska vara ambassadörer av Össurs värderingar och mottot "A life without limitations". Team Össur hålls till ett lågt antal deltagare, vanligtvis mellan 12–20 stycken, för att rikta fokus på och kunna tillägna varje atlet den tid och omsorg som hen förtjänar.

År 2000 köpte Össur upp företaget Flex-Foot och deras projekt Team Flex-Foot. I Össurs regi har konceptet breddats, från att enbart fokusera på amerikanska friidrottare till att idag inkludera hela den globala idrottskartan.

– Under 2004–2008 gjorde vi väldigt framsteg. Dels inom paraidrott generellt, men även för Team Össur. De åren lade vi till fler atleter från andra discipliner än friidrott. Simmare och cyklister, till exempel. En paralympisk guldmedaljör i bordtennis ingick även i Team Össur. Majoriteten av teamets medlemmar är fortfarande sprinters, längdhoppare och andra friidrotter. Men vi satsar på bredd, berättar Össurs Edda Heidrun Geirsdottir, kommunikationschef och PR-ansvarig på huvudkontoret i Reykjavik. Med sina 23 år inom Össurs organisation, där fokus de tolv senaste åren legat på Team

Delar av Team Össur.

Össur, har hon oerhört god insyn i verksamheten i allmänhet och teamet i synnerhet.

Paralympics i Peking 2008 innebar nästa vändpunkt. Satsningen på ett mästerskap, fullsatta arenor och publiciteten som följde satte allt fler idrottare i allmänhetens strålkastarljus. Men sista steget in i dagens finrum för paraidrott skedde enligt Edda Geirsdottir OS i London 2012. Då klev Oscar Pistorius som förste paralympier någonsin in och tävlade i de "vanliga" Olympiska Spelen. Han lyckades ta sig till semifinal på 400 meter och hamnade på löpsedlar över hela världen. Även om hans livsöde i övrigt inte varit lika positivt blev han symbolen för paraidrottarens möjligheter att hävda sig och har bidragit till att proteser utvecklats till hjälpmedel i toppklass. Och sedan 2012 ligger världen öppen för parasportare.

– Något som oftast glöms bort är att inte enbart våra produkter har blivit bättre – utan även atleterna själva. Vi

står för en liten del, resten ligger på våra idrottare. Hela världsscenen för parasportare de senaste åtta åren har utvecklats oerhört mycket. Många fler kan fokusera heltid på sin idrott, när de fått sponsorer och professionell uppbackning. Bättre förutsättningar leder till bättre idrottare, säger Edda.

Som medlem i Team Össur får du ta del av marknadens främsta produkter. Du tilldelas en mindre sponsorpeng på månadsbasis och agerar språkrör för hela företaget och teamet. Vissa av idrottarna besöker Reykjavik med jämna mellanrum, för att delta i utvecklingen av produkterna genom att testa och ge viktig feedback.

Enligt Edda Geirsdottir är Team Össur anledning nog att ta sig ur sängen varje morgon. Varje atlet har så mycket kamp med sig, så mycket historier och utmaningar omgjorda till kampvilja inombords. Mångas livsöden är rent hjärtskärande och ger tårar av både sorg och glädje.

– Ta till exempel Femita Ayanbeku, som förlorade sitt högerben i en bilolycka som 14-åring. Henne träffade vi på en Challenge Athletes Foundation i Boston. Då jobbade hon på nagelsalong, efter att hon fick vår Flex-Foot protesfot började hon träna löpning igen. Sex tävlingslopp senare sprang hon OS i Rio. Idag är hon en global stjärna med stora sponsorer. Att få vara en liten del av hennes resa... den känslan är nästan obeskrivlig, säger Edda Heidrun Geirsdottir. ♦♦

A full-body photograph of a female athlete with long, dark, curly hair, standing on a dark running track with white lane markings. She is wearing a light blue athletic tank top and black leggings. Her right leg is a prosthetic running blade, which is black with a yellow stripe along its length. She has her arms crossed and is looking directly at the camera with a determined expression. The background is dark and out of focus.

**Team
Össur-atlet**

Femita Ayanbeku

*Cheetah®
Xtend* →

ÖSSUR

Fenomenet Pandemi

Pandemi. Ordet på allas läppar år 2020, då hela världen fått underordna sig Covid-19 och dess globala effekter. Men vad kännetecknar en pandemi? Hur skiljer den sig från till exempel en epidemi? Och hur är Covid-19 som jämförelse?

Text: Niklas Simonsson | Illustration: Love Eneroth

likhet med många av dagens ord så är även pandemi inlånat från det grekiska språket. Pandemias betyder "hela folket" och beskriver en epidemi som får spridning och slår hårt mot de flesta av jordens kontinenter med många skördade sjukdoms- och dödsfall i släptåg. Som i fallet med Covid-19 är pandemin i regel en helt ny typ av influensavirus som slår hårt mot hela samhället: från näringsliv och arbetsmarknad till internationella börser och handeln, och som påfrestar sjukvården. En epidemi är ett liknande slags sjukdomsutbrott, men som dock inte kontinuerligt sprider sig på en global nivå och lamslår hela världen under ett längre tidsperspektiv. Epidemin är lokal och pandemin global, en aning förenklat.

Under 1900-talet sågs tre större pandemier dra över världskartan: Spanska sjukan, Asiaten och Hongkong-influensan. Den förstnämnda bröt ut 1918 i efterskalven av första världskriget och orsakades av influensan A(H1N1). Spanska sjukan är förmodligen modern tids värsta pandemi, som under kort tid skördade nästan 50 miljoner dödsfall. Till och med fler än stupade under hela första världskriget. Cirka 35 000 svenskar fick sätta livet till i Spanska sjukans framfart.

År 1957 kom Asiaten, som orsakades av influensa A(H2N2). Som varje nytt pandemiskt virus konkurrerar det i regel ut det gamla, vilket även var fallet med Asiaten. I sviterna av denna pandemi omkom cirka fem miljoner människor, mestadels yngre.

På samma sätt fasade influensa A(H3N2) ut sin föregångare 1968, då Hongkong-influensan bröt ut. Under det första året skördade den en miljon dödsfall, där majoriteten omkomna var äldre. Influensan sprids fortfarande som säsongsinfluensa och ett par tusen äldre svenskar avlider årligen i sviterna av den.

Den 11 mars 2020 deklarerade WHO att Covid-19 var klassad som en pandemi. I november 2020 hade sjukdomen krävt drygt 6 000 människoliv i Sverige, av 166 000 smittade. Sett över hela världen vid samma tidpunkt låg siffrorna på 51 miljoner smittade och närmare 1,3 miljoner avlidna.

I skrivande stund är det snudd på omöjligt att bedöma Covid-19:s påverkan på dagens samhälle. Höstens andra våg av smittan satte ytterligare press på redan ansatta branscher som hotell, restaurang, handel och reseföretag – bland många andra. Riksbankens rapport som släpptes i november fastslog att den ekonomiska framtiden fortfarande är skakig och långt ifrån stabil. ♦♦

Att ställa om i en pandemi

Det finns många utmaningar med att bedriva ortopedteknisk verksamhet under en pandemi. Precis som för alla handlar det om att kommunicera, ställa om och anpassa sig. Men vårdköerna blir längre och patienthälsan sämre. Så vad gör man? Heléne Seerbe Assarsson från TeamOlmed ger sin syn på saken.

Text: Mimmi Bladini | **Illustration:** Love Eneroth

TeamOlmed är ett av Sveriges största ortopedtekniska företag och har kontor på ett 20-tal platser runt om i landet. Heléne Seerbe Assarsson är verksamhetschef på TeamOlmed Torsplan sedan 2017. Det har minst sagt varit ett annorlunda år. Att vara chef och bedriva verksamhet mitt under en pandemi är nämligen ingenting som hör till vanligheterna.

– Vilket år det har varit. Stockholm var hårdast drabbat i våras. Vi fick många avbokningar och blev tvungna att korttidspermittera personalen medan flera av våra systerverksamheter inte märkte av någonting alls. Nu i andra vågen ser vi att det ser ungefär likadant ut över hela landet.

Precis som alla verksamheter behövde TeamOlmed ställa om. Bättre hygienrutiner, digitala möten, lunch i olika omgångar samt munskydd och visir. Dessutom bildade de ett centralt team som återkommande diskuterar utmaningar och sammanställer frågeställningar.

– Teamet består av VD, HR och kliniskt ansvariga personer. Det har varit väldigt värdefullt under den här perioden. För mig som chef har det svåraste varit att bedöma affärsverksamheten med bemanning för att få ihop det ekonomiskt. Fördelen är att vi är i en bransch som kommer återhämta sig. Det kommer alltid finnas ett behov av ortoser, proteser och andra hjälpmedel.

För även om det pågår en pandemi försvinner inte andra sjukdomar. Avbokningar och uteblivna besök innebär inte att patienter är friskare, tvärtom. Det är någonting som Heléne och hennes kollegor blivit varse.

– Majoriteten av våra patienter är över 70 år. Många har diabetes eller andra sjukdomar och är därmed i en riskgrupp som stannar hemma. Det har lett till att våra patienter är i sämre skick när de väl kommer in vilket är bekymrande.

Heléne menar att försiktighetsåtgärder självklart är nödvändiga, men att nuvarande situation

är frustrerande för såväl medarbetare som patienter.

– Bara för att det pågår ett virus slutar inte tånaglarna att växa. Tar man bort basala vårdfunktioner får patienterna sämre förutsättningar. Sår tar längre tid att läka, de får sämre premisser att bli protesgångare och det behövs mer smärtlindring och rehabilitering. Några månader utan rätt vård kan vara katastrof.

I skrivande stund pekar allt åt rätt håll för att vi snart har ett vaccin mot Covid-19. Enligt Sveriges vaccinsamordnare Richard Bergström ska de svenska regionerna vara beredda att börja vaccinera i januari 2021. Då handlar det dock om doser som i första hand ges till riskgrupper samt vård- och omsorgspersonal. Det finns således ett hopp om att vi så småningom kan återgå till det normala. Men vad blir det för verklighet?

– Jag tror att de noggranna hygienrutinerna är här för att stanna, både för oss i vården men även generellt ute i samhället. Sedan har den digitala miljön blivit bättre och jag är säker på att vi kommer fortsätta ha fler digitala möten även i

framtiden.

Nu för tiden cyklar Heléne till och från jobbet varje dag. Det är en tur på sammanlagt två timmar som från början kändes motig, men som nu blivit vardag. Att cykla istället för att åka kollektivt, stanna hemma om man är sjuk och minimera sina sociala kontakter är enligt Heléne saker som alla bör ta på största allvar. Hon är fortfarande bekymrad över många människors inställning till viruset.

– Vi har haft flera fall där patienter faktiskt kommit in med symptom. Det är märkligt eftersom rekommendationerna är så tydliga. Alla måste ta sitt ansvar och se sin egen del i den stora kedjan. Folk dör av det här viruset. Även om det inte är du eller jag så kan vi smitta andra som gör det. Det kommer en tid då vi kan leva, resa och umgås som vanligt, men det är inte nu. Stanna upp och värdera det du har. Och håll ut. ••

*“Bara för att
det pågår ett virus
slutar inte tånaglarna
att växa.”*

JÖNKÖPING
UNIVERSITY

Utbildning

med många möjligheter

Ortopedingenjör är ett spännande yrke där du får använda dina tekniska kunskaper, och samtidigt träffa och hjälpa människor. Men hur blir man egentligen ortopedingenjör och hur ser arbetsmarknaden ut? Jessica Crafoord och Sara Kallin på Jönköpings universitet ger svar.

Text: Jessica Widing De Los Santos | Foto: Patrik Svedberg

Ortopedingenjör kan du bli genom att gå en treårig högskoleutbildning på Hälsohögskolan i Jönköping. Programmet heter Prosthetics and Orthotics och är ett kandidatprogram där du behöver särskild behörighet för att komma in. Har du inte det finns det ändå hopp – ett mindre antal platser reserveras nämligen till utvalda sökande som anses särskilt lämpade för utbildningen. I Jönköping finns den enda ortopedingenjörsutbildningen i Sverige, men i Norden kan du även plugga i Oslo eller Helsingfors.

– Utbildningen är nog mest känd i närområdet vilket gör att vi får flest sökande härifrån, säger Jessica Crafoord och Sara Kallin, programansvariga på Ortopedingenjörsprogrammet. Men Jönköping har vuxit och studentlivet har utvecklats – idag finns det stora möjligheter att knyta kontakter med människor från olika delar av världen. Skolan är mindre vilket ger en bra gemenskap och universitetet ligger centralt i Jönköping vilket underlättar för aktiviteter i stan.

Utbildningen mixar den teoretiska delen med praktik – allt för att man ska bli så förberedd som det går inför yrket som ortopedingenjör. På universitetet finns till exempel en verkstad där många av de praktiska övningarna utförs, och eleverna får dessutom ha verksamhetsförlagd utbildning under studietiden.

Efter avklarad och godkänd examen får man ansöka om ortopedingenjörslegitimation hos Socialstyrelsen för att arbeta i Sverige. Arbetsmarknaden är god – det är stor efterfrågan på utbildade och legitimerade ortopedingenjörer och alla kan få jobb efter examen – bara du är villig att flytta dit jobben finns. Ortopedtekniska verksamheter

som ger service till sjukhus varierar beroende på region, men oftast finns det en arbetsgivare per region.

Förutom sjukhus så finns det även arbetsmöjligheter hos leverantörer och industriföretag med sortiment inom ortopedtekniska och medicintekniska produkter som exempelvis klinisk specialist, produktutvecklare eller säljare.

– Med den nya utbildningen som nu ges på engelska blir arbetsmarknaden också större geografiskt. Samtidigt hoppas vi att hitresande studenter stannar i Sverige och bidrar i vår bransch här, säger Jessica och Sara.

Med den speciella kompetens som du får genom att plugga till ortopedingenjör kan du bidra i andra branscher också – t.ex. med biomekanik, ergonomi, utveckling av produkter som samspelar med kroppen, sportutrustning med mera. Att ha eget företag går såklart också – det kan dock vara lite knepigare då uppdragen begränsas eftersom ortopedteknisk service till regionerna måste upphandlas.

Arbetsvardagen för en ortopedingenjör inom ortopedteknisk klinisk verksamhet går ut på att hjälpa personer förbättra sin rörelseförmåga eller att stabilisera delar av kroppen för att kunna göra olika aktiviteter. För att hjälpa en person på bästa sätt genomförs intervjuer, undersökningar och behovsanalys. Oftast samarbetar man med en rad olika yrkesgrupper när man ska hjälpa en person, så som läkare, fysioterapeuter eller sjuksköterskor.

– Att göra skoinlägg anpassade till en persons fötter och gångstil, göra en benprotes till någon som amputerat benet eller ta mått för en korsett till ett barn med skolios är några exempel på en ortopedingenjörs dagliga arbete. ♦♦

NORDISKA ORTOPED-UTBILDNINGAR

Prosthetics and Orthotics

3-årig bachelor på engelska (Ortopedingenjörsutbildningen), Hälsohögskolan, Jönköping

MASTECH

2-årigt masterprogram som påbyggnad på ortopedingenjörsutbildningen eller maskiningenjörsutbildningen, Tekniska högskolan/Hälsohögskolan, Jönköping

Ortopedtekniker

2-årig YH-utbildning, Hälsohögskolan, Jönköping

Ortopediingeniör

3-årig bachelor på norska/engelska, OsloMet, Oslo

Prosthetics and Orthotics

3,5-årig bachelor på finska, Metropolia, Helsingfors

Personalsäkerhet som signum

På Össurs produktionsenhet i Mexiko tillverkas några av de mest avancerade produkterna på marknaden. Häng med till OMX, som också uppmärksammas för sitt ansvarsfulla arbete gällande personalsäkerhet.

Text: Jessica Widing De Los Santos | Foton: Shutterstock

26

Strax nedanför den amerikansk-mexikanska gränsen, i staden Tijuana, ligger en stor samling medicintekniska tillverkare. Här ligger också Össurs största produktionsenhet som slog upp portarna 2010. Då arbetade cirka 40 anställda med att tillverka några enkla plastinsprutningskomponenter. Sedan dess har de växt så det knakar, och står idag för 70–75% av Össurs totala produktion. Antalet medarbetare har ökat till hela 800 och komplexiteten likaså – idag tillverkas några av de mest avancerade produkterna inom medicinteknik, såsom komponenter till proteser, i Tijuana.

OMX, som enheten kallas internt, skiljer sig från många andra liknande verksamheter i Mexiko. Dels har de under åren utvecklat verksamheten så att både tillverkning, distribution och försäljning i hela Latinamerika utgår från samma ställe. Faciliteten har miljöcertifiering ISO 14000 och har upp-

märksammas av såväl nationell media som av regeringen för sitt ansvarsfulla arbete när det gäller personalsäkerhet. Under pandemin har de bland annat använt sig av termografiska kameror för att upptäcka om någon har feber och infört speciella lunchscheman för att undvika trängsel i lunchrummet.

– Vi har även gått ut med en allmän inbjudan till företag i Tijuana om ett samarbete där man ska kunna dela med sig av säkerhetsåtgärder på fabriker, säger Eduardo Salcedo, VD på Össur Mexiko.

Att OMX är en så populär arbetsplats tror Eduardo beror på den avancerade tekniken de jobbar med, men också på grund av den humanitära aspekten – i fordons- och elektronikbranschen tillverkar de inte produkter som återställer rörligheten i människokroppen.

– Att till exempel få bidra till att ett barn som varit med om en olycka kan återfå sin rörlighet i benet tror jag gör att folk dras till just vår arbetsplats, säger Eduardo. ••

EDUARDOS
MEXIKANSKA
MÅSTEN!

Maten!

Mexiko rankas som den tredje mest varierande gastronomi i världen – här finns något för alla.

Glöm Cancun!

Åk istället till Huatulco i staten Oaxaca eller La Paz i staten Baja California om du vill ha riktigt bra stränder som inte är överbefolkade.

Kultur

Vill du få lite Indiana Jones-feeling så är ett besök till Chichen Itzá givet. Annars är städerna Guanajuato eller San Miguel de Allende värda ett besök för den som är intresserad av historia och arkitektur.

Vingårdar

Valle de Guadalupe – här kan du smaka på några av Mexikos bästa viner i någon av de 50 olika vingårdarna – alla på promenadavstånd från varandra.

THE CHOICE OF A PRO

Össur Formfit® Pro Wrist är ett handledsstöd tillverkat i precisionsdesignad 3D-väv för att ge kompression i elitklass och för att leda bort svett så att huden hålls torr och sval.

LIFE WITHOUT LIMITATIONS®

ÖSSUR®

*"Jag väljer att fokusera på det jag har,
istället för att gräma mig över det jag saknar"*

Jami Marseilles
Mor, lärare och idrottare

www.ossur.se/lifewithoutlimitations

